

Социалистическэ АДЫГЕЙ

ВКП (б)-м И АДЫГЭ ХЭКУ КОМИТЕТЫ, И МЫЕКЪОПЭ
ГСРКОМЫ ЫКИ ТРУДЯЩХЭМ ЯДЕПУТАТХЭМ
ЯХЭКУ СОВЕТЫ ЯОРГАН

1945 илэс

Ноябрэм

и 16

Бэрэңшху

№ 127 (3913)

Ылэс 4. 20

Бэнэныгъэ пхъашэм тэ кышыдэтхыгъэу ыки
тэ тыхэгъэу клэу инэу зилэтынэм ыки тинароды
ищылэныгъэ тапэклэ зыкыыригъэлэтынэм игъогу
кызылэузыхыгъэ ТИТЕКІОНЫГЪЭР ДГЪЭПЫТЭ-
НЫМ нахь мэхъанэшхо зилэ пшъэрылджы дэ-
дэм тэ тилэп.

В. М. МОЛОТОВ.

Октябрьскэ Социалистическэ Революциешхом ия 28 годовщинэ ехылаагъэу

В. М. МОЛОТОВЫМ Московскэ Советым иторжественнэ заседание
ноябрэм и 6-м 1945-рэ илэсым кыыишыгъэ докладыр

Товарищхэр, илэс пчъагъэ зыкыуды-
гъэ зэ хылыгъэм ыужы, непэ Октябрскэ
Социалистическэ Революциешхом ия 28-рэ
годовщинэ, мамырынгъэмрэ ыки фашизм-
мэ теки ныгъэ шлагъохэр зыщетшылэгъэ-
хэ условиехэмрэ тахэт-у тэ тэгъэмэфэны.
(Іагу теох).

Тэ тыхэгъэу ыки зэклэ Европэм кы-
нышхохэр азыгъэлэгъуштыгъэ гитлеровскэ
Германием етшылэгъэ илэсеплэ заори,
джащ фэдэу востокомкэ—агрессивнэ Япо-
нием етшылэгъэ заори мы илэсым нб-
жыхъэ едгъэжъэн фэгъэри, таужыккэ кы-
зэтынэкыгъэх. Лыхъужыныгъэ бэнэны-
гъэу, советскэ народым анахь мэхъанэ зилэ
чыплэр зыщылэгъэм, дунэем инарод
пстэухэмэ апае мамырынгъэ щылаклэр кыдэ-
хыгъэ хъугъэ, западым, востоком дунэе
фашизмэмрэ дунэе агрессиэмрэ анахь якъе-
жаплэхэр гъэклодыгъэх ащыхъугъэх. Джи
тэ мамырынгъэ псэуклэм тыфэкложыны,
титеклоныгъэ дгъэпытэным иамалхэр дгъо-
тыгъэх.

Товарищ Сталиным кызырлыагъэу:

„Теклоныгъэр кыдэхыгъэным фэшлы
тисоветскэ народ ыкыуачлэрэ ыки Юфэу
ышлэщтырэккэ зышхъасыжыгъэп.
Тэ илэс кынышхохэр зыптыгъэх. Ау джи,
тэ тащыщэу хэтрэми ылон ылэкышты:
тэ тытекыагъ. Джи щегъэжыагъэу, тэ
тиотчизнэ западымкэ немцэхэр кы-
тебэнэнхэм ыки востокомкэ японцэ-
хэр кытебэнэнхэм ишынагъо имылэ-
жъэу тлон тлэкышты. Зэклэ дунэем
тет народхэмэ апае, бэрэ зэжэгъэхэ
мамырынгъэр къэсыгъ“.

I.

ЯТІОНЭРЭ ДУНЭЕ ЗАОМРЭ СОВЕТСКЭ СОЮЗЫМРЭ

Ошлэ-дэмышлэу бзэджэшлэ шыклэу кы-
зэрэтебэнагъэхэм гъэхъагъэ аригъэшлы-
хэм щыгуыгъэху, немцэхэр тэ тыхэгъэу
кызырэгъагъэх. Германием имызакъоу,
фэшхъафрэ хэгъэгухэми, Советскэ Союзыр
ащ бэрэ апэуцужыны ымылэкыныу тхъамэ-
фэ заулэ горэмэ къаклоуны—е ауужыпкъэра-
шхъэм мэээ заулэ горэм къаклоуны, Гер-
манием СССР-р кызырэгъэгъэны Гитлеры
теклоныгъэр ыгъэмэфэжыныу бэмэ кыцашлэ-
шыштыгъэ. Гитлеровцэхэмэ Западнэ Евро-
пэм псынкэ хъазырэу къащыфидэкыгъэ
гъэхъагъэхэмэ къаужы, арэу хъуным шло-
кыплэ имылэу бэмэ къашлэштыгъэ. Ащ
фэдэ выводхэр апэ дэдэу зышлыштыгъэхэр,
Октябрьскэ Революциеу Россием шыхъу-
гъэр „законность“ хэмилъэу зылытштыгъэ-
хэри, джащ фэдэу тэ тиреволюцие ыгъэп-
сыгъэ советскэ государствэм народнэ ха-
рактер илэу зэрэщытыри зэхэзышыкыны
зымылэкыгъэхэр арых. Советскэ Союзым
Германиер кызырэгтебэнагъэр, заом иапэрэ
лэхъаным тэ тыхэгъэу кынышхохэу
ышэщытыгъэхэмэ тэ тиблагъэхэу фэшхъ-
афрэ кыралхэмэ ащылэхэу, лъэшэу гу-
мэклэу кымылплэщтыгъэхэмкэ ултэкы-
ныгъэшхо дэдэу хъугъэ.

Ошлэ-дэмышлэу кызырэгтебэнагъэхэм
пае кымынэу, Советскэ Союзыр кызыте-
нагъ. Материальнэ зэрарэу ыки улэгъэ
инхэу заом иапэрэ илэсхэм кытыраца-
гъэм, ащ ифизическэ ыки духовнэ кыуачлэ-
хэр зыагъэкъонхэ алэкыгъэп. Красная
Армием клэрыклэу зыгъэпсыжыны ыки апэ-
рэ огъухэу кыраыхыгъэмэ ауужы зыкы
луцожыны ылэкыгъэ. Советскэ народым
зэклэ ыкыуачлэ рыхылы, пьер зэхэзыгъэтэ-
кьорэ огъу рыхыныр зэшлуныгъэ. Тиармие
оборонэм шлоккы, апэрэмкэ фронтым

иучасткэ зырызхэм, итлуанэ зэклэ фронтым-
кэ наступлением зыщыфегъэгъэ лэхъаным
зэклэмэ къашлэжыгъ.

Зыкыаухъумэжыным иинтересхэмэ де-
мократическэ кырал инхэри цыкыухэри

хэгъэху, зы антигитлеровскэ фронт зэхэщэ-
гъэн фауу къашлыгъагъ. Зэклэмэ зылашлэ,
англо-советскэ-ам-риканскэ коалицием, де-
мократическэ хэгъэгухэр зэгъусэхэу гитле-
ризмэ ебэныгъэнхэр зэхэщэгъэнымкэ иис-
торическэ пшъэрылтыр, гъэхъэгъэ ичхэр
илэу зэрэзэшлуныгъэр. Западнэ Европэм
ятлонэрэ фронтыр кыщызэлухыгъэ зэрэ-
хъугъэм ишлуагъэккэ фронтитлумэ ядэкъацэ
Германиер дэкъузагъэ зэхъум, германскэ
фашизмэ илофхэр кыкыныхэр мыгугъэплэ-
жъэу зэрэхъугъагъэр ащ фэдэу, хэтрэм-
кы нафэ. Ау ащ дыкыгъужъэуи зыщыбгъэ-
гъушшэ мыхъуштыр, ятлонэрэ фронтыр кы-
зэлухыным ыпэккэ зы илэс щылэзэ совет-
скэ-германскэ фронтым зэхъокыныгъэ ин
зэрэщыхъугъагъэр, ащ щегъэжыагъэу зы-
хэхъэ зыптырэ утын инхэу Красная Арми-
ем арихырэме къанэмыуцужынышхъу гит-
леровскэдэхэм ежыхэмкэ емыкыу зэкла-
чъэхэу рагъэжыгъагъ. (Бэрэ Іагу теох).

Джащ тегъу кыралыгъоу, Октябрьскэ
революцием ыгъэпсыгъэм фашистскэ тебэ-
нэныгъэм зыщыухъумэжыны ылэккыны кы-
дьер арымырэу, фашизмэмрэ агрессиэмрэ
аныхъэ якъежаплэхэр ыгъэклодынхэмкэ на-
ступление ышлы ылэккыгъ. Апэрэ дунэе
заом илэхъанэ пчъахыгъом ивласть
хыныуеу зэрэщытыгъэм советскэ властыр
зэрэфэмыдэр джащыгъум нафэу пстэуми
афэхъугъ.

Арышъ, советскэ кыралыгъом, шыгъу
хэлъэу зыкыухъумэжыны зырилэкыштыри
ыки хэгъэгум историе кыххэфагъэмэ
аныхъэ ултэккыныгъэ кыи хэри ышэчынхэ
зырилэкыштыхэри, нэфэ шыпкъэ хъугъэ.
(Іагу теох).

Гитлеровскэ Германиер шынагъоу зыф-
шытыгъэр Советскэ кыралыгъом изакъоп.
СССР-м кытебэнэнхэм ыпэккэ германскэ
фашистхэмэ Норвегиери, Бельгиери, Гол-
ландиери, Франциери, Грециери, Югосла-
виери аштэгъэхэ. Немцэмэ союзникэу
ялагъэмэ фашистскэ Италием изакъоп ахэ-
тыгъэр, Германием военнэ союз дашыгъэу,
европейскэ хэгъэу пчъагы ащ ахэтыгъ.
Испанием, фэшхъафрэ хэгъэгухэмэ Гит-
леры амыушъэфыпэу Іэпылэгъу ратышты-
гъэх. Гитлер тебэчэным ишынагъо Англи-
ем шхъарыуцагъ. Советскэ Союзым кы-
зэрэтебэнагъэр гъэхъагъэ илэу ухыгъэ
хъугъагъэмэ, зэклэ Европэр Гитлеры иша-
зымэ члэгъы члэлъы хъуныгъы.

Гитлеровцэхэмэ Европэм „порядкаклэу“
шагъэуцунтым ищыгъу, зэфэшхъафрэ шы-
ккэхэмкэ алуатэхэу аублэгъагъ. Фашистскэ
дежыуаклохэу зэфэшхъафрэ квислингхэм,
лавадхэм афэдэхэмэ германскэ хозийнэм
Юф фашиным зыккылашлэгъэхэ. Демократи-
ческэ учреждение пстэухэри, трудящхэмэ
якласхэмэ яполитическэ фитыныгъэ пстэу-
хэри гъэклодыгъэпэным тетэу, тэдыкы гит-
леризмэ итетыгъо шагъэуцунтыгъэ ыки
ащ дыкыгъужъэу, гитлеровцэхэмэ, фашист-
скэ хъуныккэ ордэхэр нахь дэгъоу Іашэ-
ккэ аузэндынхэм, ахэмэ ящыккылашлэхэр ара-
гъэгъотынхэм фэшлы зэклэ, материальнэ ре-
сурсхэр аштэгъэ хэгъэгухэмэ кырашчы-
штыгъэх, къакалаштыгъэх. Советскэ Со-
юзым кызытебэнэнхэм апэрэ гъэхъагъэхэу
ашыгъэхэмэ гитлеровцэмэ ашхъэхэр
нахъи нахь ыгъэуцызэгъ. Ахэмэ Европэм
тетыгъо шаубытынэм имызакъоу, ау дунэе
тетыгъор аубытынэм икыккэдэуныгъэхэр
нахь шхъаиныхъэу алуатэу фежыагъэх.
Ахэмэ ячлан шынагъохэр.—Европэм ифэшхъ-
афрэ инарод пстэухэмкэ ыки Европэм имы-
закъо кыдыуе, германскэ расовостым теты-
гъо илэным ехылылэгъэ авантюристическэ
планхэр зэклэ дунэемкэ кыэнэфагъэх. „Ыккэ-
рэ расовостым“ фэхыгъэхэмэ ахалытэрэ
фэшхъафрэ инародхэмкэ „апшъэрэ расо-
востым“ тетыгъо илэным игерманскэ-фа-
шистскэ теориер Европэм ицивилизация
ищылэныгъэккэ занклэу шынагъоу хъугъа-
гъэ. Хэгъэгухэу, гитлеровскэ бандэхэр зэ-
рыбэнагъэхэм янародхэр, фашистскэ хъу-
ныккэхэмэ—къапэуцужыныхэм дэу фэхъа-
зырхэу кычлэкыгъагъэх. Ау ыужыпкъэккэ,
аныхъэ патриот демократ дэгъухэмэ акыуачлэ
зэрэахылаагъэм ишлуагъэккэ, хъуныккэ-
хэмэ къапэуцужыныхэр демократическэ
кыуачлэхэр зэрэугъонхэу ыки ахахъожу
ыублагъ. Ауужыпкъэрашхъэм Югославием
фэдэ хэгъэгухэу, текаклохэмэ япратив вос-
танием зэклэ народым Іэпылэгъу зыща-
ритыгъэми, гитлеризмэ ивоеннэ кыуачлэ
зэшлэзыкыны кыуачлэ икыоу ялагъэп. Илэны-
ккэ, тэ тиармие наступление ригъажы,
германскэдэхэр зэхикъутэхэу ыубли, уате-
кыон умылэккыным ицлэрылаагъэ ахэмэ зат-
ретхыр ары нылэп, германскэ имернализ-
мэ ыгъэпшылырэ народхэмэ шхъафиты-
ныгъэр ягъэгъотыжыгъэным иамал инхэр
щылэ зыхъугъэр. Западныккэ клозэ, Красная
Армием тигъунэгъу хэгъэгухэми, Европэм
ифэшхъафрэ инародхэмэ шхъафитыныгъэр
къафихыжыгъэ. Германием союз дырялэ-
ныр зыкыутэхэи, гитлеризмэ гъэклодыгъэ-
ным фэбанэхэрэ инародхэмэ ясатырхэмэ къа-
хъуцогъэ хэгъэгухэри зэрэхэгъу, советскэ
армиехэр тисоюзникхэмэ яармиехэмэ ягъу-
сэхэу Европэм ихэгъэгухэр шхъафиты
шыжыгъэным ироль зэшлэзыыхэу джи
хъугъэх.

Арышъы, Европэм ихэгъэгухэр
гитлеризмэ ищылыныгъэ Іэклэхыгъэхэу
шхъафиты зыришыжыгъэхэм илоф, текло-
ныгъэр зилэ ти Красная Армие историе
нэклубгъо дахэу хэхъашты. (Лъэшэу Іагу
теох).

Европэм заор щызэккызыгъэнэгъэ Гер-
манием, апэу гоуцуагъэр фашистскэ Итали-
ер ары. СССР-м кызытебэнэнхэти уахъ-
тэм ехъулэу Румынием, Венгрием, Финля-
ндием яправительствэхэмэ гитлеровскэ Гер-
манием военнэ союз дашы, ихэгъэгухэр
Советскэ Союзым ипротивэу заом кыха-
щагъэх. Гитлеровскэ агент зэхэтхэр, ащы-
гъум зыправительствэщыгъэу Болгари-
ери союзккэ Германием готы хъугъагъэ.
Джащ тегъу, зырызхэмэ ягугъу умыны-

(Кыкытэлъыкыорэр я 2-рэ неклубгъом ит).

Октябрьскә Социалистическә Революциешхом ия 28 годовщинә ехылағъэу

В. М. МОЛОТОВЫМ Москвскә Советым иторжественнә заседание
ноябрь и 6-м 1945-рә илгәсым кыицишлыгъэ докладыр

(Икыгъэжыаплә а 1-рә нәклубгъом ит).

щтымә фашистскә режим зыщыгъэпсыгъэ европейскә хәгъгъухәм апәклә кыяхуәләштыр, гитлеровскә Германием ятлонәрә дунә заом кыищыгъэләштым шырапхыгъ. Арышым, Германием теклонхәм, германскә фашизмәм теклон кьодьер арәп кыищыгъгъэр. Фәшхьафрә европейскә хәгъгъухәми фашизмәм щатеклонхәр ащ кыяхәкыгъ.

Ау зыхуәкә, тә титеклогыгъэ мэханәу иләм, германскә фашизмәр зэхәкьутагъэ зәрәхуәгъэм кыищыуоу уепланыр икьоу щытәп, зәклә Европәм фашизмәр военнә, моральнә политическәкә щызэхәкьутагъэ зәрәхуәгъэм елгытыгъэу уепланыр фәе. (Іәгу теох).

Европәм заор шыухыгъэ зэхәу нәужым, зәклә дунаем мамырыныгъэр шыгъэуцужыгъэным фәшлы японскә агрессияр востоком щагъәклогдыным ишхәрыл, союзнә кьэралыгъоухәм ашхәхә кыиуагъ. СССР-мрә ащ исоюзникхәмрә пшхәрылгъэу зыфьрәлагъэхәм, джаш фәдәуи востокомкә тә тибезопасности иинтересхәмә ялгытыгъэу, а пшхәрылтым изәшлохыны Советскә Союзыр хәмылажыгъэу кьәнә илгәкыищыгъәп. Тә итәухәмкәи тшыгъушпагъэхәп, бләкыгъэ ләххәнәхәм Японияр мызәу-мытлоу тыхәгъгъу кыиэрәтәбәнагъэр, ыкәи востокомкә тә тыхәгъгъу Японияр кыибәнәным ишхәнагъо ренәу зәрәщылагъэр. Джа зәпстәуми, Япониям ипротивәу Советскә Союзыр заом хәмыхәмә мыхәунәу кыашыгъ. Германскә фашизмәм зым зыр ыужәу, зәкләлыкюу теклогыгъәхәр советскә-германскә фронтым щетшыләхә зэхәум,—а уахәтәм щегъәжыагъэу, японскә агрессиям илоф востоком ухыгъэ зәрәщыгъушхәри нафә зәрәхуәгъгъэр кыибгъурылоныр кыиәп. Ау жыпкьэрәм, Япониям ипротивәу Советскә Союзым зыкыиәләтәым ащ теклонхәм илофы изәшлохын ыгъәпсынкәгъ, джаш тетәуи востоком заор шыухыгъэным илофы ыгъәпсынкәгъ.

Гитлеровскә Германием игъогу рыкюу, Япониям союзникхәмә закьритыгъ. Европәм тетыгъор щыубытынымкә германскә империализмәм ипланхәр зэхәкьутагъэ зәрәхуәгъэм имызакъоу, Азием тетыгъор щыубытынымкә японскә империализмәм икәдәуныгъәхәри зэхәкьутагъэхә хуәгъ. Ау щытми бә шлагъәп, западнә фашистхәмә афәдәу, восточнә фашистхәри дунә тетыгъор аубытыным итап кьодыехәу а планхәмә зяплгыштыгъәхәр, ыкәи ежхәмә джа япримеркә, джырә ләххәнәм ащ фәдә агрессиянә гухәлхәр уиләнәр акылынычагъэу ыкәи авантюристичнәу зәрәщыгъэр кыагъәлгъәуагъ. Востокомкә фашизмәрә ыкәи агрессиямәрә анахә якъәжыапләу щыт японскә империализмәр зәрәхәкьутагъэм ыкәи Китаим японскә хуәнкәклогхәр икьәбзыкыгъәхәу ар шхәафиты зәрәшлыжыгъэм, Азием ихәгъгъухәмә, ыкәи Азием имзакъоуи, ядемократическә хәхәныгъәкә ишлуагъэ кьәкләнәу, мэханәшхо дәдә иләу шыт. А теклогыгъэр гъәпгытәгъәныр—зәклә демократическә хәгъгъухәмә яфәдәу шыт. Ащ кыяхәкыкә, Япониям капитулирәтә зәришлыгъэ условияхәмә, анахә лъапсә зилә союзнә кьэралыгъомә алъәныкьокә кыиәу контроль фәгъәуцужыгъэным илофы союзникхәр зәрәтәгушыләхәрәм мэханә ия дәдә Советскә Союзым зыкыиригъэр, нафә мэхәу. А иофымкә кыиәу апә кыиәтәджагъәхәр джырә зәшлохыгъәхәп. Ау мамырыныгъэр зыкәсә кьэралыгъоу итәухәми агрессиянә Япониям рашыләгъә теклогыгъэр агъәпгытән зәрәфәем изәхәшлык икьәу яләу ыкәи ашкә союзнә кьэралыгъомә иоф зәдәшләным ишкәлгъәу условия итәухәр шылә зәрәшлыштым, Советскә Союзым ишлшыхуәныгъэ икьәу фырил.

Германиям, ащ фәдәу Япониям союзникхәмә апашхәхә, иончәу капитулирәтә пашын фәу шытыгъ. Джащ тетәу англосоветскә-американскә коалицием пшхәрылгъәу зыфигъәуцужыгъәгъэр зәшлуиыгъә. Демократическә хәгъгъухәмә иинтересхәмә ялгытыгъэу, ятлонәрә дунә заор

теклогыгъэр кыидәхыгъэу ухыгъэ хуәгъэмкә ыкәи анахәу, фашизмәрә агрессиямәрә анахә щынәгъә якъәжыапләу гитлеровскә Германияр зэхәкьутагъэ зәрәхуәгъэмкә анахә мэханә зилә чыпәр Советскә Союзым зәриер, тә тыхәгъгъу ицлыфхәмә джыгыгъәзәхәу зәхәшлыкы Гитлеровскә Германиям неклоу ышлыгъэ заом, советскә народыр Отечественнә зәшхәкә еджагъ. Советскә народым изәкыуәкә щысәтәхыпә афәхәу, фәшхәафрә хәгъгъухәмә япатриотхәмә яотечествә, ащ ишхәафитыныгъэ ыкәи инезависимость узәрәфәбәнәи фәем зыфагъәсәщыгъә. Советскә народым ежы ихәгъгъу шхәафит зәришлыжыгъэм имызакъоу, ау мамырыныгъәрә шхәафитыныгъәрә зәклә Европәм зыпкә шыгъәуцужыгъэным афәшлыкә лыхуәжыныгъэ ия дәдә зыхәлә бәнәныгъэ зәрәзәрәхәгъэр нафәу шыт.

Илгәкә узәкәләбәжымә товарищ Сталиным ылогъагъ:

„Советскә народым зәмыбәжыныгъэ бәнәныгъэу зәрихәгъэмкә, фашистскә хуәнкәклогхәмә Европәм ицивилизация зәрашхуәмагъэм джы хәгъгъә еудуәлә. Цыф ләпкыым иистория ыпашхәкә, ар шлогъә ия дәдә советскә народым ил“. (Бәрә іәгу теох).

II.

ЗӘКІӘ ДУНАЕМ МАМЫРЫНЫГЪЭР ШЫГЪЭУЦУЖЫГЪЭНЫМРӘ ЫКІ МАМЫРЫНЫГЪЭР ЗИКІӘСӘ НАРОДХӘМ ЯИНТЕРЕСХӘМРӘ

Ятлонәрә дунә заор, бәдәдәкә апәрә дунә заом фәдәп—ыкәи апәрәм щыщәу зәрәфәмыдәр, народ пчәагъэу а заом хәщәгъәм ибагъ, ащ фәдәуи цыф пчәагъәу хәклогәгъәрә ыкәи мылкыуәкә зәрәрәу а заом кыяхыгъәхәмә яинагъ арых. Дунаем цыфәу тетым ифәниәл сьд фәдизкәми, мы аужыпкьэрә заом хәләжыагъәх. Зәзәорә лагеритлүмә нәбгырә миллиони 110-рә ехәу мобилизәтә ашлыгъәгъәх. А илгәсхәм кьәклогә иейгәлнә шыныкьәу шыгыгъэ хәгъгъу ицә кьәпәи умләкыны и фәдизәу шыт. Ятлонәрә дунә заор кыяхыжыгъэным иамал арати, ащ кыиәрә, фашизмәм иагрессиянә кыуәләхәу мыдунә заор, зинагъәкә зыфәдә кьәмыхуәгъэр кыизәкыгъәнагъәмә апәклә иофыгъәхәр игъәм зызәрамыхәм, цыфыгъәу хәклогәгъәхәмкә, кьэралыгъәуәу зәрәхуәгъәхәмкә цыф ләпкыым ләпә шыныкьәу а заор кыифәдәкыгъ.

Кыиэрәтәбәнагъәхәм илгәкәу, Отечественнә зәшхә езыхыжыгъә тә та-народ, заом шломыгъәу хәгъәгъ. Гитлеровскә Германиер Советскә Союзым кыизыкыгъәбәнагъэр, тә тичыгу ыубытыным ыкәи Советскә кьэралыгъор ыгъәклогдыным иморад закьохәр арәп. Гитлеризмәм урыс цыфхәр, ащ фәдәуи славякхәр зәклә ыгъәклогдынхә иморадыгъ. Урыс народым, Советскә Союзым ифәшхәафрә народ итәухәми афәдәу, „зәклә заом пай“ зылорә Сталинскә призыным тетәу икьәу зызагъәпсыжы ләххәнәм нәы ыкәи, аужыпкьәрәм, ахәм германскә а мийә итх зәпәкыфә нәсы зышә ыкыгъә гитлеровцәхәр цыфхәр алъәгъәу зәрәмыхуәмкә ягухәлхәр чыгоу аубытыгъәхәмә ащ зәрәгъәклогдынымкә, зыпарәми кыищыуцужыгъәхәп. Ар пшыгъушхәр—зыпарәкәи мымысәхә цыф миллион пчәагъәу ахәмә агъәклогдыгъәмә япамят пашхәхә, ащ ябынхәу ибәу кьәнагъәхәмә апашхәхә, зәклә народым ыпашхәхәкә емәкюу хуәныгъә. Немәцкә хуәнкәклогхәу ыкәи ащ ясоюзникхәу советскә чыгу мәзә пчәагъәбәрә хуәнкәхәр щызышлыгъәхәмә, тә мылкыуәкә зәрар ия дәдә тагъәшлыгъәхәри пшыгъушхәхә хуәшхәп. А зәпстәухәмкә апә дәдәу гәпшчыгъәгъән флехәр, заомкә анахә мысәхәр арых.

Немәцкә-фашистскә оккупантхәм кьәлә 1.710-рә ыкәи кьәаджәи дәрәжәми мин 70-м ехәу акьутәгъәпәх е ныкә зәхәкьутәшлыгъәх ыкәи агъәсгыгъәх, уә миллиони 6 нахыбә агъәсгыгъәх ыкәи зәхәкьутагъәх, ыкәи джаш тетәу нәбгырә миллион

25-рә фәдизмә псәупә ямыләжхәу кыагъәнагъәх. Зәхәкьутагъәхәу ыкәи анахәу лыә зәрәхыгъэ кьәләхәмә хәгъгъу ипромышленнә ыкәи культурнә центрә ия дәдәхәр ахәтх, ахәр Сталинград, Севастополь, Ленинград, Киев, Минск, Одесса, Смоленск, Харьков, Воронеж, Ростов-на Дону ыкәи ащ афәшхәафәбәхәри. Рабочәу ыкәи кыуәлыкьушләхәу нәбгырә миллиони 4 фәдиз иоф зышхәләштыгъә промышленнә предприятие 31.850-рә гитлеровцәмә зәхәкьутагъә е лыә арахыгъ, гитлеровцәмә колхоз мин 98-рә зәрәпхуәгъәх, зәшагъәкьутагъәх, ахәмә Украинәмрә Белоруссиямрә яколхозхәмә анахыбәр кыихәуәтә. Ахәм шы миллиони 7, былым пшәшә миллион 17, миллион пшы пчәагъэ хуәхәу кьохәмә мәлыхәмә шлуабзыгъәх е атырахы Германиям афыгъәх. Зыкәу народнә хозяйствәмрә тә тигражданхәмрә зәрәрәу кыафәхыгъэр (кьэралыгъо уасәхәмкә) сомә миллиард 679-рә хуәу Чрезвычайнә Государствәнә Комиссиям ылытагъ. А зәпстәури тә тшыгъушхә тләкышхәп, ыкәи хәгъгъәхәу заор кыизәкыгъәнагъәхәмә зәрәрәу тагъәшлыгъэр мы зәклә дәдәми кыадгъәпшыныжыны фәе. Советскә народым арәу зәрәшлогъом изәфагъә кыагъә урыхәу нәу шыгъәп. Кьэралыгъуиышымә я Берлинскә Конференция Германияр гъәпшчынәгъәным илофкә унашәу ышлыгъәхәр икьуәкә джырә ыпә зәрәшлымыклогәгъәм ушхәадәкы хуәнәу шыгъәп.

Ау шыт нахә мышләми, народәу зытекыагъәхәм ялофкә лышләжыны политикә зәхәгъэным гәт тхәгәп. Гухәкәу уагъәшлыгъэм фәшлы бгъәпшчынәхәм игухәлгы фәдәу, лышләжыны гухәлхәри политикәмкәи, народхәмә зәфыштыкәу зәфьрәләхәмкәи советник дәйхәу зәрәштыгъэр, товарищ Сталиным мызәу-мытлоу кыиәгъәлгъәуагъәх. Народәу тызәтекыагъәхәмкә гу фәшлыныгъә лышләжә тшыным тыризәклогдынар арәп, агрессиякә шылә хуәныр кыиы шлыгъәныр, ыкәи кәу агрессор хуәнкә енәгуәгъәу шытыр, народхәм нахәри нахә акләрчыгъәу шлыгъәнәр ары нахә. Бләкыгъәмкә тагъәшлыгъә гухәкхәр арәп, зәуж ләххәным мамырыныгъэм икьәу-хуәмәрә, народхәр щынәгуәпә имыфәнхәирә иинтересхәр ары нахә, тә тизәкыагъәгуәзә фәхуәхә фәер.

Ләпсә пытә зилә мамырыныгъэ гъәпсыгъэным иинтересхәмә, мамырыныгъэр зыкәсә народхәмә ишкәлгъәштым фәдиз вооружәнә кыуәлә ялән фәуи кыиәрашлырәм ио хәлгыжәп. Ар анахәу зәхылагъәхәр хәгъгъухәу мамырыныгъэр гъәпсыгъэнымкә анахә пшәдәкыжыны ия зиләхәр арых. Ау мамырыныгъэм икьәухуәмәны иинтересхәр, кьэралыгъо инхәм іәшә шынымкә зым зыр ыпә ишыным иполитикәу, империализмәм иполитикә анахәу гәтхәмә іәкыб хәгъгъухәмә ащ зәрәгъәклог ашлогъәу зыпылхәм зыкәи еплгытын пчәкышхәп. Джащ ехылагъәу атомнә энергия кыяхыгъәми, ыкәи атомнә бомбәу Япониям рашыләгъә заом зәщыкьутын кючә ия дәдә иләр кыищыгъәлгъәуагъәми, ягуәу кьәшлыгъән фәе. Атомнә энергия, агрессияр зәтәгъәуцужыным е мамырыныгъэм икьәухуәмәны ялофкә, джырә ушләкыгъәгъәп. Фәшхәафрә ләныкьомкә, е хәгъгъу куп цыкыу шхәафгорәм е зы хәгъгъу закьом яеу масштаб ия зилә техникә кыяхыгъәхәр шхәфәу, джы мы ләххәным шыләхәу аләкышхәп. Ащ кыяхәкыкә кыяхыгъә атомнә энергиям, внешне политическә зәфыштыкәхәмкә а кыяхыныгъэм игъәфәдәны лышәу зыдәрагъәхыны, мамырыныгъэр зыкәсә народхәмә тапәкә кыяхуәләштым илофкә мыгъәкыныгъә кыяхәкыиәри хуәшхәп.

Кьэралыгъом иләкыб иинтересхәмә якьәухуәмәкә амаләу шыт плоным фәдәмә апәе, кьэралхәм яблөкхәр ыкәи куп зәготхәр зәхәнхәм илоф, мы ләххәным мымакәу тәгушхәп. Кьэралыгъәхәмә ягруппирәкәхәу мамырыныгъэр зыкәсә фәшхәафрә кьэралыгъоухәмә япротивхәу шытхәмә Советскә Союзыр ныжы ахәтыгъәп. Зәрәнафәу, ащ

(Кыиәләшхәләр я 3-рә нәклубгъом ит).

Октябрьскэ Социалистическэ Революциешхом ия 28 годовщинэ ехылаагъэу

В. М. МОЛОТОВЫМ Московскэ Советым иторжественнэ заседание
ноябрэм и 6-м 1945-рэ илэсым кыицишыгъэ докладыр

(Икъегъэжыаплэ а 1-рэ ыкй я 2-рэ нэклуб. арыт).

афэдэхэр агъэпсыным западым зэрэщыфэжыагъэхэр зэл. Блэкыгъэ лъэхъанэм ащ фэдэ группировкэ ладжыхэри антисоветскэу зэрэгъэпсыгъагъэхэри, дэгъоу нафэу щыт. Джарэу щытэу, западнэ къралыгъохэмэ яблэкхэм ыкй группировкэхэмэ яисторие кызыраруныхъатырэмкй, агрессорхэм къа-жэуланхэ. Иофы фэлэжъэным ахэр зэрэфэмы-гъэпсыгъахэм нахы, агресснер кызырэклагъэ-нэ, им, анахъэу Германием илэныкыоклэ кы-кй, эрэклагъэныгъэным ахэр нахы фэлэжъэ-щытэу. Джарэу Советскэ Союзым илэны-кы, мамыныгъэр зиклэсэ къралыгъо-хэм а Иофымкй сакыныгъэр къагъэланлэ зыкыгъыуштыр.

Зэкй дунаем мамыныгъэр зыпкэ щы-гъэуцожыгъэным заом кыпэккй хэгъэгъу-хэмэ зэфыщытыкй зэфыралагъэм фицэ-жыгъэп ыкй фицэжычы ытэкышты-гъэп. Къралыгъошхохэу, дунэ зэфыщыты-кй щылаклэмкй зеклауагъэ зыгъэлэгъухэрэмэ Германиери, Италиери, Япониири уахътэ го-рэмкй ахэкыгъэх. Ау зыхъуклэ, ахэгъэгъу-хэмэ яагрессивнагъэ зыкыгъэтыжыны емыгъэлэгъу-кыгъэным фэгъэзагъэу, ау ащ дыкыгъужыгъэу а хэгъэгъухэр мамыныгъэ зиклэсэ демокра-тическэ къралхэу щытынхэмкй языкъэлэгъу-тыны, языкъэхъоныгъэ пэрыохъу фэмы-хъоу, союзникхэмэ алъэныкыоклэ икйэу объединеннэ контроль ащхэмкй зыцызэ-клорэ уахътэм кыкылоу ары тэрэз. Фашист-скэ ыкй полуфашистскэ къралыгъо ла-джыхэмэ демократическэ гъогум фауэнкы-гъэу, союзнэ къралыгъомэ загъурылоныгъэ зэфыщытыкй адырлэным зэрэпылхэ фактыми, Европэм тапэкй кырыкылоштыкй мэхъанэ цыклоп илэр. А къралыгъохэмэ де-мократием зыкыфагъэзэныр зыраублагъэм пэрыохъу уфэмыхъоу, лэпылэгъу ебгъэгъо-тын зэрэфаер нафэу щыт.

Союзнэ хэгъэгъухэмэ ялагеры мыцкылоу зэхъокыныгъэхэр щыхъуным заом зэрэфы-щыгъэм игугъу къэмышыныр хъуштыт. На-хыбэу зэрэхъугъэмкй, реакционнэ кыуагъэ-хэр ащхэуэрэ позициехэу зытетыгъэхэмэ бэклагъэ атрагъэкыгъэх, демократическэ партнежыгъэм ыкй клэхэмэ гъогур къа-фаукагъэзэныр. Зыгъашлэ зыхуыгъэу, поме-щичье землевладение дэгъэзыжыгъэу, клэ-члэ маклэ зилэ мэкъу-мэщышлэхэм чыгур ятыжыгъэным фэдэ социальнэ реформэ кууухэр, европейскэ хэгъэгъу ладжыхэмэ ащызэрагъэуагъэх, ащ реакционнэ фа-шистскэ кыуагъэхэмэ нахыпэм лъапсэу яла-гъэр клэуты, ыкй ар а хэгъэгъухэмэ демо-кратическэ ыкй социалистическэ движени-ем закыицилэтыным лэпылэгъу шафэхъу. Промышленность иныр национализировать илэныгъэным, сыхъати 8 мэфэ Иофшэныр гъэлэныгъэным афэдэ ыкй нэмыкхэрэ мэхъа-нэ ин зилэ экономическэ реформэхэмэ язэ-шлохын непэрэ Иофхэу къралыгъо ладжхэ-ми ащыгъэуцугъэх, ащ демократическэ дви-жением исатырхэу, Европэм Европэм ила-кыбыкй зыхахъорэмэ гухэлъыкхэмэрэ илэныгъэныгъэмэрэ кыащхэлъхъэх. Реак-ционнэ печатим иорган зырызхэмэ, ащ фэдэ мэхъанэ зилэ демократическэ реформэ-хэр ашыныр анахъэу Советскэ Союзым ифэмэ-бжыгъэу нахы ины хъугъэм къахэ-кыгъэу ало. Ащ фэдэ ушъхъагъухэмэ лъапсэ зэрымылэр нафэ, сыда иломэ ащ фэдэ Иофхэр Европэм ихэгъэгъу пэрыт ладжы-хэмэ гъэхъагъэхэр ялэхэу, ащ ыпэкй ащы-зэшлуахыгъэх.

Фашизмэм кыуагъэхэр зэкй гъэкюды-гъагъэхэу, ахэр зэуи кызышомыгъэшлыжыны-хэр, ащ зыкй кыкыларэп. Шъхъафитыны-гъэр зыгъотыжыгъэ Европэм ехылаагъэу, къралыгъуныгъэмэ я Крымскэ Декларацие шъо шъуащыгъэу хэтрэми ешлэ, ащ мырэуштыгъэу ело. Европэм порядкэ щыгъэуцугъэныр ыкй ащ инациональнэ экономическэ щылаклэ клэ-рыкйэу гъэлэныгъэныр зырыкылон фаер, шъхъафитыныгъэр зыгъотыжыгъэ народхэ-мэ, нацизмэрэ фашизмэрэ яаужыпкърэ лъагъохэр гъэкюдыгъэным намал языкъэ-гъотэу ыкй ахэмэ ежъ зэрэшлоныгъом тетэу демократическэ учреждениехэр гъэпсыгъэ-

ныр ары. Крымскэ Декларацие тэрэзэу гъэцэклэгъэ хъуным фэшлы, джыри шлэгъэн фаер маклэп. Ау фашизмэм етшылаагъэ заоу, теклоныгъэр къэзыжыгъэм, ащ дыкы-гъоу мыхъо-мышлэ ладжыхэри кыкыгъыгъэ нахы мышлэми, Иофыгъо ладжыхэмкй Евро-пэм иполитическэ жыбгъэ укъэбзыгъэным-кй ишлуагъэ кызырэклагъэу ыкй ныбжыи блэкыгъэм кызырэкхэмыфагъэу антифашист-скэ кыуагъэхэмэ зыкыгъэтыжыныгъэм ыкй ащ яхэхъоныгъэкй ишлуагъэ кызырэклагъэ-гъэм зи еплогъэныгъэу щытэп. Джарэу зэрэхъугъэр Ио хэмылэу мамыныгъэр зы-кй къралыгъомэ яагрессивнэ ялэныгъэу щыт ыкй Европэм инарохэмэ „нацизмэрэ фашизмэрэ яаужыпкърэ лъагъохэр агъэ-кюдыпэнхэ“ зэрэфаем изэхэшлыкыныгъэ джыри нахы ащыпытэныр, хэтрэми шлоныгъом фае.

Мамаыныгъэр зиклэсэ къралыгъомэ язэ-фыщытыныгъэ тэрэхэр гъэпытэгъэным ипо-литикэ сыдыгъуи Советскэ Союзым шъып-кыагъэ фырилагъэ. Заом илэзэхэмэ аклоуы Великобританием ыкй Соединеннэ Штатхэ-мэ, Францием ыкй Китаим, Польшэм, Че-хословакием ыкй Югославием зэшлуныгъэ зэфыщытыкй адырлэныгъэу, — ыкй хъа-зырэу а хэгъэгъу пстэуми, мы аужыпкърэ за-омкй анахы агрессорхэу щытыгъэхэмэ алъэны-кыоклэ кыкйэу, джыри агрессиякй кыражы-жыгъэм союз зэдэрылэным ыкй лэпылэгъу зэ-ратыжыныгъэм илэсэ пчъэгъабэ зыпэлэгъу договорхэр адырилэх. Фэшхъафрэ хэгъэгъу-хэу Советскэ Союзым кыпэнынхэм ыкй цахы кыфамышыным иполитикэ гокыжы-гъэхэмэ, зэфыщытыкй тэрэз дэгъухэр адэ-дгъэуцунымкй тэ талэныкыоклэ тлэкй къанэрэп. Икй кърал нахыбэхэмэ тор-говэ экономическэ отношение адытилэу зы-хахъорэри ащ лэпэлэ. Ащ культурнэ связэу адытилэми хэхъо.

Англо-советскэ-американскэ антигитле-ровскэ коалициеу заом илэзэхэмэ щылэ хъу-гъэм ипытагъэ иуплэклуныгъэ джы макло. Зэоуж лъэхъаным ипроблемыкй нахы-бэхэу, щылэхэ зыщыхъурэм иусловиякхэм ахэтэу клэчлэхохэу ыкй унашъохэр зэдэ-шлыгъэным фаамалы хъуна шло а коалицие? Министритфымэ ялондонскэ совещание кы-зэрэдэмыхъугъэм, Иофым уезгъэхъырэхъы-шэн кыкыхэлъхъэ. Ау англо-советскэ-амери-канскэ коалицием ыпэ кыинхэр заом илэ-хъани кытаджэщыгъэх. Ау щыт нахы мы-шлэми, зэкй дэдэр арымырми, къралыгъо инахэмэ цыкылухэмэ зэкй антигитлеровскэ коалицием иинтересхэмэ атетэу, ыкй демо-кратическэ къралыгъошхохэмэ Иоф зэда-шлэныр ыпэкй гъэпытэгъэн зэрэфаер ды-хылъытэзэ, къралыгъуныгъэмэ якоалицие зычэзыу пшъэрылхэр тэрэзэу зэшлуныгъэ ытэкыштыгъэ.

Мы илэзэсым, аужыпкърэм международ-нэ организациякй „Объединенные Нации“ зыфилорэр зэхэцагъэ хъугъэ. Ар англо-со-ветскэ-американскэ коалицием ыпэкй кыкы-кй зэхэцагъэ ыкй ащ тетэу ащ тапэкй Ио-фэу ышлэгъэхэмэ ярезультатхэмкй, анахы мэхъанэ зилэ пшъэдэкыжыгъэр а коалицием ыштагъэ. Агрессием пэуцугъэным Иофкй, агрессиеу къэхъугъэм пэуцун кыуагъэхэмэ язэ-хэцэнкй зыпарэми фэмыамалэу кычлэкы-гъэ Лага Нацием, организациеу „Объеди-ненные Нации“ зыфилорэр зыкй фэдэн зэрэ-фэмыер тэрыкй нафэ. Дунэ тетэгъор уи-лэным укледэуным фэдэ кыабзэу, дунэ Ио-фхэмкй зы къралыгъо закы горэм пэцэны-гъэ зэрихъаным кыуагъэ зэрымилэм кыкы-кыкй организациякй зы къралыгъошхо горэм илэш хъуштыт. Заом икыинхэр зы-щычыхэзэ, демократическэ хэгъэгъухэр фа-шизмэм теклоныгъэр зэшлоныгъэ къралы-гъохэр, акыуагъэ зэхэлэу зэдэлэхэр мамы-ныгъэм зегъэукудыгъэным ехылаагъэ Иофшэныр зэрихъэрэмкй гъэхъагъэхэр ме-ждународнэ организациякй ышлыным ащ фэдэ зэдэлэныгъэр ары нылэп лэпылэгъу фэ-хъун зытэкыштытэ.

Ащкй шлоныгъэ дэгъухэр кърэлохэ-кй икыунэу щытэп. Мамаыныгъэр зиклэсэ къралыгъо пстэуми яинтересхэм атетэу,

ащ фэдэу Иоф зэдэлэныр зэрэплэкыштыр кърэлохэныгъэ фае. Народмэ ябезо-паснострэ мымарыныгъэм икыуахъуменрэкй, Советскэ Союзыр узыщыгъуны пытаплэу щытыгъэ ыкй щытыгъэ, ыкй ащ гышылэм имзакъоу, Иофэу ышлэрэмкй ар кыгъэ-штыпкыжыныгъэм фэхъазыр. (Бэрэ лэгу теох).

III.

СОВЕТСКЭ ГОСУДАРСТВЭР ТАПЭКЙ ГЪЭПЫТЭГЪЭНЫМРЭ ЫКЙ СОВЕТСКЭ ДЕМОКРАТИЕМ ЗЕГЪЭУШЪОБГЪЭГЪЭНЫМРЭ

Илэсиплэ заоу Германием етшылаагъэр советскэ къралыгъом зэкй кыуагъэхэмэ яуплэклуныгъэу щытыгъэ. Советскэ Союзым а уплэклуныгъэр щытхъушхо хэлэу ыщэ-чыгъэ. Егъашлэ щылэ зэпытыт Лениншхом игушылэхэр джыри икырыккэу ыкй джыри икырыккэу нэрылэгъу шъыпкы хъугъэх:

„Народэу, зирабочхэм ыкй мэкъу мэщышлэхэм инахыбэхэмкй, ахэмэ ежъ яеу, я Советскэ власть—трудящхэмэ явласть кызырагъэгъуенэрэ, ащ кыау-хъумэрэ, Иофэу зытеклоныгъэ ахэмэ ыкй ахэмэ яклэуагъэхэмэ культу-рэм ишлогъэ пстэури, цыф трудым ыгъэпсыгъэ пстэури агъэфедэн алъэ-кыным намалхэр щылэу зышлыштыр кызырауахъумэрэ, зышлагъэхэу кызыгу-рылаагъэхэу ыкй зылэгъэгъэхэм егъа-шлэми теклоныгъэ алъэкыштыт“ (лэгу теох).

Красная Армием теклоныгъэ щытхъур илэу заор ыухыгъэ. Ар вооруженнэ кыуагъэу зэрэщытымкй, нахы пытэу хъугъэ ыкй ежъ исоветскэ боевой гуетыныгъэу хэлъыр джы-ри нахы лъэшы хъугъэ. Ащ исатырхэмэ ащышхэу джы дэдэм ядэжы мамыныгъэ Иофшэным цыф миллионхэр кърэложыкы, ахэр колхозхэм, фабрикхэм, заводхэм ыкй зэкй ти Родинау, социалистическэ строи-тельством кйу зыкыгъэтыгъэнымкй пшъэ-рылхышхохэр зэшлоныгъэу джы фежыгъэм ишыкыгъэ дэдэх. Советскэ народыр ныб-жырэмэ анахъэу джы ежъ ипартне пытэу готы хъугъэ, ыкй организованны сатырхэу Ленин—Сталин япартне ипэцэныгъэкй ыпэ-кй лэуагъэ. Заом илэзэ кыинхэм Крас-ная Армием ыкй советскэ народым акы-лышлоу ыкй Советскэ Союзым иныпытаннэ вождэу—Сталинышхор пашэу зэрылаагъэр тэ тинасыгыгъэ. (Инуэ, зэпымыоу бэрэ лэгу те-ох Зэкй кытэджыкы). Генералиссимусэу Сталиным ыцлэ дыкыгъоу тиармие итекло-ныгъэ шлагъохэр тыхэгъэу историе ыкй зэкй дунэ историем хэхъащытх. (Инуэ, зэпымыоу бэрэ лэгу теох). Социалистическэ обществом кыуагъэ икыу шъыпкыу зыкыд-гъэлыныгъэ ыкй зэкй дунаем анахы блэгъэ дэгъоу щытилэхэм яанахы гухэлъышлэхэр кърэлохэныгъэныгъэным пэе, вождышхоу ыкй организаторэу Сталиныр типашэу тэ джы мамыныгъэ гъэпсыным тыфежыагъэ. (Бэрэ лэгу теох).

СССР-м ижеждународнэ авторитеты лъэ-шэу зэрэхъагъэр пстэуми ашлэ. Арэу хъун ытэкыныр кызыжыгъэр, тыхэгъэу иво-еннэ, экономическэ ыкй политическэ гъэ-хъагъэхэр ары. Илэскй узэкй лэбжыгъэ то-варищ Сталиным ар мы гышылэхэмкй кы-гъэлэгъагъэ:

„Красная Армием изакъоу бэныны-гъэ кыахъэу ыкй бэныныгъэ хылыгъэу фашистскэдэме адырилагъэм, воение теклоныгъэ кызырэкхыдыгъэм фэдэу, советскэ тылым итруженикхэм гит-леровскэ Германиемэрэ ащ готхэмэрэ зэ-кырыбанэу адырилагъэмкй пым эконо-мическэ теклоныгъэ щырашыллагъэ.“

Товарищ Сталиным джаш фэдэу кыуагъэ: „Заор зырыкыорэм дыхэтэу гитлеровцэхэр воение Иофым имызакъоу, моральнэ полити-ческэ Иофымкй зэхэкыутагъэхэу хъугъэ.“ Воение-экономическэ Иофымкй тыхэгъэу зэрэхъагъэр ыкй нахы пытэу зэрэхъугъэр зэкй заом нэрылэгъу кыафишлыгъэ. Ащ нахы мымаккэу заом кыгъэлэгъагъэ, фэ-шъхъафрэ народхэмэ янэрылэгъоу мораль-нэ-политическэ Иофымкй Советскэ Союзым инэу зэрэхъагъэр.

(Кыкылэтыкыорэр я 4-рэ нэклубгъом ит).

Октябрьскэ Социалистическэ Революциешхом ия 28 годовщинэ ехылаагъэу

В. М. МОЛОТОВЫМ Московскэ Советым иторжественнэ заседание
ноябрэм и 6-м 1945-рэ илгэсым кыицишхыгъэ докладыр

(Икхэгъэжыаплэ а 1-рэ, я 2-рэ ыкн я 3-рэ нэкуб-
гъохэм арыт).

Экономическэ Иофымкэ кыиныхо дэдэхэр заом иапэрэ илгэсхэм тэ тхэчыгъэх, ау цытми тэ тхэгъэгъу лыгъэшхо зыхэлъ тиармие ищыкыгъэ пстэури, ащ. первокласнэ вооружениеу зикачествэкэ пым илгэсхэадырыкыштыгъэхэр хэтхэу, ригъэгъотын илгэсхэу кыицхыгъэ. Зэо лгэсхэным икыиныхэр ыкн ифэныкыонгъэшхохэр ащчэ, советскэ цыфхэм зэлыо ямылэу Иоф ашлэштыгъэ ыкн тылым Иофышлэхэм, анахъэуи земыблэжырэ советскэ бзылфыгъэхэм ыкн гъуэи зымылэу Родинэм зыгу етыгъэ советскэ клэаклэхэм осэ икыу афэтшыныр тэ типшэрылб. (Бэрэ Іэгу теох). Джащ ихъатыркэ зэо лгэсхэны кыиным тинароды ищылэныгъэкэ ищыкыагъэхэр едгъэгъотын тлэкыгъэ.

Рабочэ классым ыкыо миллион пчъагъэхэр мобилизовать ашыгъагъ ыкн фронтым цызаощтыгъэх. Ау заводхэм ыкн фабрикхэм, кадраклэхэр анахъэу бзылфыгъэхэм ыкн клэаклэхэм ащышхэр ачлэхыагъэхэу, зэпамыгъэу Иоф ашлэштыгъэ. Заом иилгэсхэм клэхэу ашыгъэ заводхэр, электростанцихэр, шахтэхэр, мэшлоку гъогухэр маклэхэп, ахэр анахъэу зышашыштыгъэхэр хэгъэгъу итыгъэ кыицхыкыплэ районхэр ары. Социалистическэ соревнованиер ыкн трудым ипроизводительности зыкхэгъэлэтыгъэнымкэ ащ иформаклэхэр рабочэ пэрыгхэм ыкн зэккэ рабочэ классым ренэу анахъэу аналэ зытет Иофэу цытыгъ. Профессиональнэ союзхэм ыкн фэшхыафрэ рабочэ организациехэм организаторскэ ыкн воспитательнэ Иофынхо дэдэ рабочэ жьугъэхэм адашлэштыгъэ. Рабочхэм ыкн работницхэм заом ипэрэ лгэсхэным нахы нахыбэу Иоф ашлэштыгъэ. Джащ кыицхыкыплэ кыиныхэ зэшлохыгъэу хъугъэ.

Колхознэ крестьянствэм иполитическэ зэхэшхыкыныгъэрэ ыкн мэкыу-мэщ хозяйствэм колхознэ организованностэу цыригъэрэ зэо илгэсхэм кыицигъэлэгъагъэх. Мэкыу-мэщышлэхэм ыкн бзылфыгъэ мэкыу-мэщышлэхэм социалистическэ соревнованием колхозхэм мэханэу ащыригъэр джы дэгъоу кыагурыуагъ ыкн немецкэ оккупантмэ тхэгъэгъу итерриторие щыцэ заубытыгом мэкыу-мэщ хозяйствэм зэрарышхоу рагъэшхыгъагъэр зыпкэ илгэсхэныгъэным пачэ Иофыбы ашлагъ. А зэпстэумэ узышхыгъын лэжыгъэ запас икыу тилэу заом иилгэсхэр зэпытчын ыкн промышленностым ипредприятие анахъ тищыкыагъэхэм мэкыу-мэщ хозяйственнэ сырье ядгъэгъотын тагъэлэкыгъэ. А пшэрылбэр зэшлохыгъэныр псынклагъэп, анахъэуи ти Красная Армияе исатырхэм нахыбэу ахэтир колхозникхэр арэу зэрэщытыр тыгу кыздгъэкыжымыэ.

Зэо лгэсхэным фронтырэ ыкн тылымрэ япшэрылхэр зэшлотхын зыкытлэкыгъэр, джащ фэдэу советскэ интеллигенциеми Родинэм ыпашхыкыплэ пшэрылбэу илэхэр зэригъэцэклагъэхэр ары. Советскэ властым иилгэсхэм интеллигенциер зыфэдэу хъугъэр, заом нэрылгэгъоу кыицхыгъэгъагъэх. Джы интеллигенциежымы ыкн клэми Иофы рыгушхыжыгъэхэу зэхэпхыжырэп. А Иофыр ежы щылэныгъэм шыгъэзыгъ. Интеллигенцием инахыбэм хозяйственнэ Иофхэр зэхэцгъээнхэм Иофкэ, специалист кадраклэхэр плугъэнхэм Иофкэ, населением илсауныгъэ кыицхыжыгъэным ыкн якультурнэ шылакэ зыкхэгъэлэтыгъэным Иофкэ пшэрылбэу илэхэр ыгу етыгъэу ыкн гъэхыагъэ илэу егъэцэккэ. Советскэ интеллигенциер ежы инароды елэсыгъэу щыт ыкн ежы и Родинэ шыпкыагъэ фыригъэу фэлажэу щыт джы тэ илэу тигъэразэу тлон тлэкышх. (Іэгу теох).

Советскэ Союзым инародхэм язэкъотыныгъэ заом иилгэсхэм нахы пыгъэ хъугъэ. Национальнабэ хъурэ тикъэралыгъэ, ахэм абзэккэ, яунэгъо Иофкэ, якультурэккэ ыкн яисториккэ зэфэмыдэхэу зэрэщытхэзэ, джыри нахы пыгъэу зэкъотэу хъугъэ, ыкн советскэ народхэр джыри нахы зэблагъэхэу хъугъэ. Заом иилгэсхэм тэ тхэчыгъэ испытаниехэм афэдэ национальнабэ хъу-

рэ фэшхыаф государствэ горэми ышэчышхынып. Тэ тигосударствэу, цыфым цыфыр ыгъэпщылыным чыплэ щызымылэу, зэфэмышхуэу щыт классхэр зымылэхэу, рабочхэр, мэкыу-мэщышлэхэр ыкн интеллигенциер равноправнэ граждандхэу щытхэу местнэ Иофхэм афэдэу кыэралыгъэми управлять зышхыафшхэр ары нылэп—джащ фэдэ кыэралыгъэр ары нылэп, ау дворянскэ купеческэ Россиеер арыхэп, 1941—1942-рэ илгэс кыиныхэм немцэхэр кыицэрэтебэнагъэхэр зышэчын, ежы ыкыуачлэккэ зышэч ыкыгъэ пшэр зэхэзыкыутэн, ар ежы итерриторие кыицытырэм изыдзын зылэкыгъэр ыкн ащ фэшхыафэу иноземнэ гъэпщылаклэхэр зытырадзынышх, шхыафит зашхыжыным Иофкэ нэмыккэ народхэмэ Іэпылэгъушхо дэдэ изытын зылэкыгъэр. Тэ тхэгъэгъу агъэпщылэу е яправэхэмккэ зэфэмыдэу щыт народхэр джы илэп, ахэр джы бэшлагъэп, пчъахыгъом илгэсхэныр ары колоние е полуколоние чыплэм зытыгъэхэр. Советскэ кыэралыгъом зэккэ инародхэмэ независимэу щытынхэмккэ ыкн шхыафитэу янациональнэ хэхъоныгъэккэ правэ ял, зэккэ народхэр зым адырэм блэгъэныгъэ дырилэныр ыкн лытэныгъэ фырилэныр ялытыгъэу, джащ фэдэу народы пчэч ежы инациональнэ культурэ зэгъэушхобгъугъэным Иофкэ ыкн зэккэ советскэ государствэм тапэккэ зыкхэгъэлэтыгъэным Иофкэ кыуачлэу хилхыагъэм тетэу гъэхыагъэу илэхэр фалгъэгъуным елэтыгъэу аплух.

Пчъагъэ зымылэ профсоюзнэ, производственнэ, культурнэ, спортивнэ ыкн фэшхыафрэ рабочэ организациехэм колхозхэу, миллион пчъагъабэ хъурэ советскэ крестьянствэр Советскэ Союзым итерриторие шхобгъошхом зэфэдэккэ зышхыгъэхэр гъэпсыгъэу зэрхыгъэмккэ активнагъэу зэрэхыагъэм, фабрикахэм ыкн заводхэм, колхозхэм ыкн созхозхэм, шахтэхэм ыкн мэшлоку гъогухэм ренэу социалистическэ соревнованием зэрэхыахъэрэ—джа пстэумэ народнэ демократизмэ шыпккэм зыкыицэригъэрэ кыагъэлэгъагъэ, а народнэ демократизмэ шыпккэр тапэрэ зэманьжыым тэ тшлэщтыгъэп ыкн советскэ властым бэшлагъэу тхэгъэгъу щыгъэккэдыгъэхэм, гъэпщылэу ыкн пщылы классхэу гошхыгъэ зыкыэрал горэми, ащ фэдэ илэнылэкышхтэп. Тхэгъэгъу икультурыи щылаккэ псынккэу зэрэхыахъэрэ ыкн джы интеллигенциер пэрытэу ыкн анахъ культурнэ частэу щытэу ежы инароды щыцы зэрэхыжыгъэм ыкн джащ тетэу советскэ обществом иморальнэ-политическэ зыкыиныхэ джыри нахы лгэсхэу кыицхыгъэ—а зэпстэумэ ахэмылэгъэп умылэкышхыт, советскэ демократизмэм ккэу зыкыицэригъэгъэу, тхэгъэгъу тапэккэ зэрэхышхым Иофкэ ккэу гугъаплэхэр ыкн шлошхышхыныгъэ пытэхэр кыицхыжыгъэхэр ары. Зэккэ народхэмэ национальнэ культурэм ренэу зыкыицэригъэгъэныр, национальнэ талантхэр плугъэнхэм активнэу аналэ тырагъэтыныр ыкн зыправэккэ зэфэдэ советскэ народхэмэ азыфагу зыхэхъорэ блэгъэныгъэу ыкн кыицхыгъэ зыдылэныгъэу илгэс Советхэмэ зэрэгъэпсыгъэм, Россиежыым ащ фэдэ илагъэп ыкн джыри фэшхыафрэ кыэралхэмэ монархияе режим зылэми, республик режимымккэ ялэп—ащ тэ кыицхыгъэлэгъэу-рэр, советскэ демократием зэккэми атеклорэ кыуачлэ зэригъэр, народнэ япрогрессивнэ хэхъоныгъэ шыпккэккэ мэханэшхо зэригъэр ары. Советскэ демократизмэм мобилизующэ кыуачлэу илэр ыкн теколныгъэхэм кыафэзылэтырэ советскэ патриотизмэр лгэсхэу заом иилгэсхэм кыицхыжыгъэ. Тхэгъэгъу ятлонгэрэ разряд кыэралыгъохэмэ харимыгъэгъэу-цоу кыицхыжыгъэ Октябрскэ революцием ишхыагъэккэ, дворянскэ-буржуазнэ-помещичье режимым Іэклэлыгъэу народнэ акыуачлэхэр шхыафит зэрашхыжыгъэхэу, ахэмэ Советмэ явласты ылапсэ тетэу ахэхъонымккэ ыпэм фэмыдэу амалышхо дэдэхэр ялэ зэрэхыгъэр, советскэ цыфхэмэ янасыпэу хъугъэ. Джэары тэ фашизмэм теколныгъэу етшхылагъэм, ащ дыкыгъоу советскэ демократиеми итеколныгъэшхо тэ зыкыицхыгъэгъэрэ.

Заор зэрыклорэм дхэхтэу советскэ цыфхэр ежы ахэгъэгъу икыиныхы чыжыгъэ клонхэ фаеу хъугъэ. Фашизмэр пхъашэу кыазэр-пэуцужыгъэм кыицхыкыплэ, тидзэхэр Іэклэб кыэрал бэклаемэ арымхыжыгъэ мыхъунэу хъугъэх, ахэмэ ахъуаджэхэм ыкн кыалэхэм ящылаккэнахы пэблагъэу зэрагъэшлэнэу хъугъэ ыкн Венэ, Будапешт, Берлин афэдэ столицэхэм западымккэ анысыгъэх. Зэккэ кыэралыгъо пстэуми, ахэмэ тыгъуасэ фашизмэм готыгъэхэри зэрэхтэу, арыс трудящэ классхэмэ демократическэ кругхэмэ советскэ цыфхэм псынккэу зы бзэ кыицхыжыгъэтыгъ. Шыпккэ, советскэ цыфхэмэ узэригъэуе мыхъушхыгъэр, ахэр тыгъосэрэ типышхыгъэу фашизмэм ислугахэм ялагеры щышхэм ыкн фашистскэ властыр Іэпылэгъу зыфэхышхыгъэ обществом илэшхытэп купхэм ащышхэм, ежы яблагъэхэккэ ялэныр арыгъэ. Шыпккэ, фэшхыафрэ народхэмэ ящылаккэ нэлуасэ афэхъунхэм тидыфхэмэ ежы яфэдэ кыафхышхыт ыкн ахэмэ яшлэныгъэ нахы хигъэхъошх. Гъэшлэгъоныр, ау щытми, советскэ цыфхэр я Родинэрэ советскэ властыр-гуэтыныгъэу афыригъэр джыри нахы ины хъугъэу ялэжы кыицэрэ-кыицхыгъэр ары. (Бэрэ Іэгу теох).

Советскэ властыр народым зэрэпблагъэм-ккэ клонлэшхоу щыт. Парламентскэ демократием фэмыдэу, советскэ демократием народнэ характер шыпккэ илэу щыт. Советскэ кыэралыгъэр кыэралыгъо типыккэу зэрэщытым кыицхыкыплэ, кыэралыгъо типыжыгъэ ямылэхэу щыт пшэрылхэр илэхэу щыт. Советскэ кыэралыгъом ипшэрылхэмэ ахэхъэ народы зэккэ дунаем имамырыныгъэ иинтересхэр кыицхыжыгъэным тетэу, народнэ азыфагу зэблэгъэныгъэрэ ыкн зэгъэсэныгъэрэ щыгъэпсыгъэным тетэу плугъэным ипшэрылхэр, ыкн агрессияккэхэр зыгъэхыазырын ыкн фашизмэм зыкыицхыжыгъэныгъэ зыгу хэлэу фежыгъэ пстэури, кыицхыжыгъэныгъэ фаеу ищыкыагъэу ешлы нахы, имыщыкыагъэу арэп, ар зэужилысэхэми зышхыгъэгъушхэу щыт. Укыи Иофым, хъуныккэным ыкн цыфым мыхъуныккэ дэеклоным типечать кыазэрэщамыгъэтхыгъэхэр фэдэу, расовостхэм ыкн цыф лгэпккхэм азыфагу зэпыныгъэ ялэныр, антисемитизмэр проповедывать шыгъэныр Советскэ Конституцием кыицэригъэрэ преступлениеу щыт. Ащ фэдэ "ограничениехэр" советскэ демократием иусловиехэмккэ естественнэу щытых, фэшхыафрэ кыэралыгъо зэ-тлаухэмккэ зыкн ащ фэмыдэ Иоф пкыицхыгъэхэр естественнэу зэрэщытым фэдэу. Хэгъэгъу зэ-тлаухэм гушхыгъэ ыкн печатым яшхыафитыныгъэ джыри мырэу кыицхыжыгъэныгъэ, фашизмэм зышхыгъэу Иоф фэзышлэхэрэм, агрессием ыкн фашизмэм ипропагандэ нэпцэ зэрэгъэклоным фэшлы маскэ зытыралхыныр ямыщыкыагъэу, дунэе агрессиер ыкн фашизмэр апэм шхыафитлупцы зэрашхыгъагъэр джы дунаем ичыплэ пстэухэми янародхэмэ ежы алыккэ ыкн кыицхыжыгъэныгъэ лгэпккэу кыафидэкыгъагъэ нахы мышлэми. Народым иполитическэ плуныгъэ пшэрылхэр ышхыныр хэтэр кыэралыгъэми ыкыуачлэ кыицхыжыгъэныгъэ, фашистскэ кыэралыгъохэр ащ зыфежыгъэм, народым идуховнэ шылаккэ, икультурэ ыкн иправэхэм мыхъуныккэ адэеклонхэм ифэшхыафэу зы кыицхыжыгъэп. Советскэ демократием анахышхоу зэрэщыгъэр анахъэу нэрылгэгъоу Советскэ Союзым кыицхыжыгъэлэгъагъэр, заом иилгэсхэр ары. СССР-р заом иуплгэккэу машом пхырыкыгъэ ыкн народнэ государствэ шыпккэу зэрэщытым-ккэ джыри нахы пыгъэ хъугъэ. Нафэу зэрэщытымккэ, тхэгъэгъу народым иполитическэ плуныгъэккэ анахы пшэрылбэу ил дэдэ щыицлэр, большевистскэ партиер ары. А Иофымккэ гъэхыагъэу тилэхэр тэ зыфэтлэгъэу фаер, апэ дэдэу, тэ типартниешхо ары. Джэары советскэ народым куоу мэханэ зыклафшхыгъэр большевистскэ партием ивожды ехылэгъэ гушхыгъэхэм, лытэныгъэшхорэ ыкн шлулгэуныгъэ инырэ фыригъэу кыицэ: "Тэ тиучителэу, тэ тятэу, тэ

(Иухыплэ я 5-рэ нэкубгъом ит).

Советскэ народым ивождэу—Сталиныш-
хор ордэсау! (Иңэу бэрэ Іәгу теох, итІуанэ
овацием факІо. ЗекІэри мэтэджы. Къыхе-
джыкІых: „Сталинышхом—Ура!“).

Национальностхэм я Советы ихэдзынкIæ Адыгæ автоном хæку ихæку избирательнæ комиссие хæхъащтхэм якандидатхэр къагъæлæгъагъох

Генерал-майорæу А. И. НЕРЧЕНКЭМ икандидатурæ осовиахимэм ихæку Советы илофышIæхэмæ къагъæлæгъагъ

Национальностхэм я Советы ихэдзынкIæ хæку избирательнæ комиссием хæхъащтым икандидатурæ гъæлæгъагъæным ехыллагъæу осовиахимэм ихæку Советы илофышIæхэмрæ активрæ зегъæушъобгъуæу заседание ялагъ.

Осовиахимэм ихæку Советы ипредседателæу Маликов Григорий Филиппович заседанием къызыщгъуышIæм, Краснодарскæ Суворовскæ училищым иначальникæу генерал-майорæу Алексей Иванович Нерченкæр Национальностхэм я Советы ихэдзынкIæ хæку избирательнæ комиссием хæхъанæу гъæлæгъагъæнæу предложение къыхъыгъ.

Генерал-майорæу А. И. Нерчен-

кæр осовиахимовскæ организацием зыхæтыр илæс 20 хъугъæ, 1919-рæ илæсым къысхæгъæу Красная Армием хэтæу къулыкъу ешIæ. Советскæ государствæр империалистхэм ащыгъæушъобгъæнæмкIæ зау шылагъæхэмæ блæнагъæ хæлæу ахæлæжыгъ. Мызæу-мытIоу А. И. Нерченкæм правительственнæ наградхэр къыратыгъæх. Красная Армием офицерскæ кадрæхэр фæлгъæнæмкIæ ылæкI къымыгъанæу чанæу Iоф ешIæ.

Национальностхэм я Советы ихэдзынкIæ хæку избирательнæ комиссием генерал-майорæу А. И. Нерченкæм икандидатурæ хæхъанæу зæкIæ собранием хæтыгъæхэмæ игъо алыгъуыгъ.

А. С. АФАУНЭМ икандидатурæ колхозæу „Трудовой гигант“ иколхозникхэмæ къагъæлæгъагъ

Мы мафæр Коцхъаблæ районим шыщ колхозæу „Трудовой гигант“ иколхозникхэмæ ямæфæлшхуагъ. Национальностхэм я Советы ихэдзынкIæ хæку избирательнæ комиссием хæгъæхъащтым икандидатурæ гъæлæгъагъæным ехыллагъæу ашыгъæ собранием, ахæргъæлæрæкIагъæу къæкIолæгъагъæх.

ВКП(б)-м и Коцхъаблæ райкомы исекретарæу тов. Шевляковыр собранием къызыщгъуышIæм, СССР-м и Верховнæ Совет тапæкIæ хадзынæу зэрæштыр къылуагъ.

Ащ ыужым, колхозым ипредседателæу тов. Чæмбахъом гуышIæр аихыгъ. Национальностхэмæ я Советы ихэдзынкIæ хæку избиратель-

нæ комиссием колхозникæу, Отецественнæ зæошхом иинвалидæу тов. Афаунæ Аскæрбий Сахидæ ыкъор хæгъæхъанæу ащ къылуагъ.

— Тов. Афаунæр дисциплинæ дæгъу зыхæлæ колхозникæу зэрæштыр тæ пæтæухæмæ тæшIæ. Ащ лIыгъæ хæлæу ти Родинæ пæе зæуагъæ, медальхæу: „За боевые заслуги“, „За оборону Кавказа“ зыфилорæ правительственнæ наградхэр къыратыгъæх — ылуагъ тов. Чæмбахъом.

Аскæрбий Сахидæ ыкъом зыфагъæзæ Iофыр шытхæу хæлæу ыгъæцæкIæнæу сицыхъæ тель.

Тов. Чæмбахъом ипредложение зæкIæ колхозникхэмæ игъоу алыгъуыгъ.

УблæпIæ ыкIи гуырт еджапIæхэм яхæку союзы илофышIæхэмæ ацIæкIæ В. П. КИРДИШОВАМ икандидатурæ къагъæлæгъагъ

Национальностхэм я Советы ихэдзынкIæ хæку избирательнæ комиссием хæхъащтым икандидатурæ гъæлæгъагъæным ехыллагъæу, ублæпIæ ыкIи гуырт еджапIæхэм яхæку союзы илофышIæхэмæ къалæм ипрофсоюзнæ актив зæрахæтæу совещание ялагъ.

Народнæ образованием ихæку отделы изаведующæу тов. Андриановыр къызæгъуышIæм, Варвара Павловна Кирдишовæм икандидатурæ къыгъæлæгъагъæу. ЗæкIæ къæкIолагъæхэмæ, а предложениер игъоу алыгъуыгъ.

— Тов. Кирдишовар, — къылуагъ тов. Андриановым, — тикIæлæе гъæджæ нахъыжмæ ащыц. Ащ

илæсыбæрæ профсоюзым игоркомы ипредседателæу ыкIи ублæпIæ гуырт еджапIæхэмæ яхæку союзы ипредседателы изаместителæу Iоф ышIагъ. 1940-рæ илæсым къысхæгъæу Варвара Павловнам грудящæм ядепутатхэм якъæлæ Советы исполкомы исекретарæу Iоф ышIагъ. Джи дæдæм тов. Кирдишовæм ВКП(б)-м ихæку комитеты ишкольнæ отделы изаведующæу Iоф ешIæ.

Национальностхэм я Советы ихэдзынкIæ хæку избирательнæ комиссием В. П. Кирдишовар хæхъанæу зæкIæ собранием хæсыгъæхэмæ игъоу алыгъуыгъ.

Заводæу Фрунзæм ыцIæкIæ шытым илофышIæ коллективы А. М. ШИШЕНКЭМ икандидатурæ къагъæлæгъагъ

Национальностхэм я Советы ихэдзынкIæ хæку избирательнæ комиссием хæхъащтым икандидатурæ гъæлæгъагъæным пæе, заводæу Фрунзæм ыцIæкIæ шытым илофышIæ коллективы бæмышIæу собрание илагъ.

Заводым иработчæ анахъыжымæ ащыцæу тов. Константин Захарович Надточий аиу гуышIæр аихыгъ.

— Тизаводы ианæхъ IофшIæкIо пæрытæу, литейнæ цехым иначальникæу Александр Матвеевич Шишенкæр Национальностхэм я Советы ихэдзынкIæ хæку избирательнæ комиссием хæхъанæу кандидатæу

къæсæгъæлæгъагъæу — ащ къылуагъ. Алексей Матвеевичыр лIыхъужъ Чапаевскæ дивизион боецæу хæтыгъ. Заводым Iоф ышIæнæу къызæлæхъагъæмрæ джырæ къазфагъу шысæшIæхэр къагъæлæгъагъ. Мыщ рабочæ къызæрыкIолæ Iоф ышIæнæу ригъæжыгъ, джи литейнæ цехым иначальник.

ЗæкIæ къæгъуышIæгъæ пæтæухæм тов. А. М. Шишенкæм игъæхъагъæхэр къалуагъæх. Национальностхэм я Советы ихэдзынкIæ хæку избирательнæ комиссием А. М. Шишенкæм икандидатурæ хæхъанæу зæкIæ собранием хæтыгъæхэмæ игъоу алыгъуыгъ.

М. Л. ДЗЫБЭМ икандидатурæ колхозæу „А 1-рæ Улапæм“ иколхозникхэмæ къагъæлæгъагъ

Национальностхэм я Советы ихэдзынкIæ хæку избирательнæ комиссием хæхъащтым икандидатурæ гъæлæгъагъæным ехыллагъæу, Шæуджæн районим шыщ колхозæу „А 1-рæ Улапæм“ иколхозникхэмрæ собрание ялагъ.

ЗæкIæ собранием къæкIолагъæхэр, ВКП(б)-м ирайкомы ипредставителæу тов. Тыум Сталинскæ Конституциемрæ СССР-м и Верховнæ Советы ихэдзынæу къæблагъæрæмрæ ехыллагъæхæу къылуагъæхэмæ фæцæфхæу ядæлгъæх.

Мыщ ыужым колхозым шыщ колхозник цIæрылоу тов. Къæбæртаем гуышIæр аихыгъ.

— Национальностхэм я Советы ихэдзынкIæ хæку избирательнæ комиссием хæхъащтым икандидатурæ тæ тиколхозкIæ зæредгъæлæгъагъæрæ тæрыкIæ шытхæуыгъæу ыкIи гу-

шылагъæу шыт, — еIо тов. Къæбæртаем, — сæ колхозым ипредседателæу Дзыбæ Мыхъамæт Лыхъурае ыкIо икандидатурæ къæсæгъæлæгъагъ.

Колхозникæу тов. Къæбæртаем къыхъыгъæ предложениер зæкIæ собранием къæкIолагъæхэмæ игъоу алыгъуыгъ.

Тов. Дзыбæр Красная Армием къызæкIыжы нæуж, колхозæу „А 1-рæ Улапæм“ ипредседателæу фашыгъагъ. Мыщ пIæлæе кIæкIыкIæ гъæхъæгъæ дæгъухэр ышIыгъæх, колхозым трудовой дисциплинæр къышIæтыгъ, ачæх мæхъæнæ зилæ губгъо IофшIæнхэр шысæтехыпIæу зæшIуаригъæхыгъæх.

ЗæкIæ собранием хæтыгъæхэмæ зæдаштæу тов. М. Л. Дзыбæр хæку избирательнæ комиссием хæхъанæмкIæ кандидатæу къагъæлæгъагъæу.

М. И. БЫШТЭМ икандидатурæ Адыгæ коммунистическæ организацием ыцIæкIæ къагъæлæгъагъ

Национальностхэм я Советы ихэдзынкIæ хæку избирательнæ комиссием хæхъащтым икандидатурæ гъæлæгъагъæным иIофы ВКП(б)-м ихæку комитет тегуышIагъ ыкIи Адыгæ коммунистическæ орга-

низацием ыцIæкIæ, ВКП(б)-м и Адыгæ хæку комитеты пропагандæмрæ агитационмрæкIæ исекретарæу Бышт Мæсхъаб Исхъакъы ыкъор хæку избирательнæ комиссием хæхъанæмкIæ кандидатæу къагъæлæгъагъæу.

А. Ф. ГУЙВЭР—Югым и МТС-хæмрæ земельнæ органхæмрæ ялофышIæхэмæ япрофсоюзы къагъæлæгъагъ

Национальностхэмæ я Советы ихэдзынкIæ хæку избирательнæ комиссием хæхъащтым икандидатурæ гъæлæгъагъæным ехыллагъæу, хæку земельнæ отделым, Мыекъопæ районнæ земельнæ отделым, Мыекъопæ МТС-м ыкIи контрольнæ семенной станцием ялофышIæхэр хæтхæу ноябрэм и 10-м ВКП(б)-м и Мыекъопæ райкомы ипарткабинæ-

ты профсоюзнæ собрание шылагъ. Национальностхэм я Советы ихэдзынкIæ хæку избирательнæ комиссием, хæку исполкомым ипредседателы изаместителæу Александр Филиппович Гуйвэр, Югым и МТС-хæмрæ земельнæ органхæмрæ ялофышIæхэм япрофсоюзы ыцIæкIæ хæгъæхъанæу зæкIæмæ зæдаштæу къагъæлæгъагъæу.

Р. ХЪ. ЧЭСЭБЫМ икандидатурæ ВЛКСМ-м и Адыгæ хæку комитеты къагъæлæгъагъ

ВЛКСМ-м и Адыгæ хæку комитеты къалæм икомсомольскæ активрæ ыкIи Мыекъопæ сельскæ районмрæ хæтхæу, ноябрэм и 10-м зегъæушъобгъуæу заседание ялагъ. Национальностхэм я Советы ихэдзынкIæ хæку избирательнæ комиссием хæхъащтым икандидатурæ гъæлæгъагъæным иIофы заседаниер тегуышIагъ.

Адыгæ хæку комсомольскæ организацием ыцIæкIæ ВЛКСМ-м и Адыгæ хæку комитеты исекретарæу тов. Чэсэбий Рæшид Хæаджымосæ ыкъор Национальностхэм я Советы ихэдзынкIæ хæку избирательнæ комиссием икандидатæу къагъæлæгъагъæу.

Р. С. ОСТРИКОВАМ икандидатурæ Мыекъопæ районнæ коммунистическæ организацием ыцIæкIæ къагъæлæгъагъ

Национальностхэм я Советы ихэдзынкIæ хæку избирательнæ комиссием хæхъащтым икандидатурæ гъæлæгъагъæным иIофы ВКП(б)-м и Мыекъопæ райком, районим ипарткабин хæтæу бæмышIæу тегуышIагъ ыкIи Мыекъопæ

районнæ коммунистическæ организацием ыцIæкIæ ВКП(б)-м и Мыекъопæ райкомы иоргинструкторскæ отделы изаведующæу Острикова Радиса Степановнар хæку избирательнæ комиссием хæхъанæмкIæ кандидатæу къагъæлæгъагъæу.

ЕджакIохэр колхозхэмæ адæлæпылагъæх

Красногвардейскæ районим шыцæу Адæмые гуырт школым (директорыр тов. Шæзож) и кIæлæе джакIохэр дæгъу колхозхэмæ адæлæпылагъæх. ЕджакIохæм октябрэм и 25-м щегъæжыгъæу ноябрэм и 5-м нæс Адæмые советым къыубытрæ колхозхэм Iоф ашIагъæх. Мыхæмæ а уахътæм къыкIолIы натрыфæу гектар 40 гуачыкыгъ. Зæнтхæу гектар 20, семчыкæу гектары 10-м ехæу аложыгъ. Коц центнери 140-рæ шыбзæкIæ зæпадыгъ ыкIи тутын шнурæ 500 фæдиз гуачыгъ.

Джæш фæдæу еджакIохэр дæгъу зыхæмылæжыгъæу Iоф тхæбзæ колхозхэм ялæп. ЕджакIохæм IофшIæн зæфæшъхæфхэр зæшIуахыхæу тыдæ уплæгъæмæ плæгъуыштыгъæу.

Анахъ дæгъу Iоф шышIагъæмæ военрукæу тов. Ш. А. Ягъуымæ и группæ ащыц. Ащ и группæ мæфишым къыкIолIы зæнтхæ гектар 20 ыложыгъ. Ащ къышымыгъæкIæу М. А. Оркъыжъæкъом и группæ Iоф ышIагъ. Дж. Тамбыз.

Ответственнæ редакторым ипшæрылхэр зыгъæлæкIæрæ Хъ. У. ШЭРТАН.